

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Mundus Aspectabilis Philosophice Consideratus

Falck, Joseph

Augustae Vindelicorum, 1740

§. VIII. An detur potentia obediens quodlibet?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95848](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95848)

§. VIII.

An detur potentia obedientialis quodlibetica?

Creaturarum activitatem ex natura sua limitatam, & restrictam esse ad certos tantum, sibi que convenientes effectus producendos, per se notum est: utique enim ignis per se non producit aquam, nec ex spinis uvas colligimus, nec musca generat elephantem. Dubium tamen est, an non supernaturaliter isti creatæ activitatis limites effringi aut transcendendi possint, & creaturæ per specialem Dei concursum elevari, ut præter effectus sibi naturaliter debitos, producant alios sibi indebitos v. g. an non ignis elevari possit ad generandam aquam; aqua ad producendam in Baptismo Gratiā sanctificantem &c. Potentia hæc obedientialis duplex est: activa, dum creatura ad huiusmodi effectum efficienter concurret; & passiva, dum concurret sustentativè. Imprimis certum est, non dari potentiam obedientialem in iis, in quibus aperta est repugnantia: sic nulla causa potest producere actiones modales essentialiter dependentes ab alia tantum causa. Quæstio igitur est de illis effectibus, in quibus non reperitur specialis repugnantia.

Dari aliquam potentiam obedientialem, tam activam quàm passivam, docent omnes Catholici. Ratio 1. partis est, quia docemur in Conc. Trid. sess. 6. can. 4. animam rationalem physicè influere in actus supernaturales meritorios: item in visionem beatificam, tanquam in actus vitales; qui tamen actus naturalem animæ potentiam longè excedunt, suntque omnino indebiti viribus cujuscunque naturæ creatæ. Altera pars etiam patet, quia humanitas Christi Domini per potentiam obedientialem passivam sustentat unionem hypostaticam, homo & Angeli recipiunt & sustentant Gratiā sanctificantem, aliosque habitus & actus supernaturales, quos per potentiam obedientialem activam eliciunt &c.

Probabilius etiam dari in rebus creatis potentiam obedientialem quodlibeticam, vi cujus quodlibet elevari possit ad quidlibet, ubi tamen non apparet specialis repugnantia, multi docent post S. Thomam, quibus accedit S. Aug. lib. 3. de Trin. cap. 8. & 9. hanc potentiam vocat *occultum semen Dei*. Deinde de Gen. ad Lit. in illud: *Germinet terra herbam viventem*: docet creaturas esse habiles per causales rationes, non solum ad effectus naturales, sed etiam ad mirabiles, & miraculosos. Et alibi ait, potentiam hanc esse incompletam, fieri tamen completam per applicationem Dei.

Id autem probant 1. quia hæc potentia obedientialis videtur ampliare Omnipotentiam Divinam, pro qua stamus semper, ubi non apparet repugnantia; est enim specialis perfectio artificis posse re quavis, etiam de se valde rudi & imperfecta, uti tanquam instrumento ad producendum quemvis effectum, etiam valde perfectum; sic enim commendatur perfectio & ars scribentis, qui quovis calamo potest artificiosè scribere. 2. Quia pertinet ad perfectionem Dei posse creaturis aliquid dare per favorem, qui ipsis non competit ex natura: ergo pertinet ad perfectionem Dei, posse creaturas elevare ad actiones, quæ ipsis non competunt ex natura. 3. Pertinet ad perfectionem Dei ita dominari in creaturas, ut illis uti possit pro suo placito. Conf. quia

constat ex suprâ dictis, dari in aliquibus potentiam obedientialem, nec est specialis ratio, cur non etiam dari possit in aliis, ubi non apparet repugnantia.

Prob. 2. Defacto videtur Deus elevâsse quasdam causas ad productionem effectûs, cum quo nullam specialem proportionem habent, sed potius contrarietatem. Nam Eliseus injecto sale aquas amaras reddidit dulces. Idem Propheta ligno usus est loco magnetis, illoque in aquas immerso attraxit securim in flumen delapsam. Piscina probatica sanabat quosunque infirmos. Christus ipse salivâ suâ, & luto liniit oculos cæci nati, illique visum restituit. In quibus casibus Doctissimi Interpretes, ut Corn. à Lapide, Salmeron, Tolerus & alii advertunt, sale, lignum, aquam, salivam & lutum verè habuisse rationem medii & instrumenti physici, neque hos effectus miraculosos solum ad illorum præsentiam adæquatè à Deo solo fuisse productos; idque colligunt ex fine, quem Deus patrando talia miracula intendit: voluit nempe Deus manifestare fidelibus magnitudinem suæ virtutis, illisque ingenerare æstimationem suæ potentia, quæ per res prorsus contrarias, & destitutas tali virtute naturali, posset operari tam mirabiles effectus. Hunc autem finem non obtinisset Deus, nisi per errorem & simplicitatem spectantium, qui ex falsa persuasionem credebant, Deum uti rebus applicatis per modum instrumenti, cum tamen ex re ipsa nullum præstarent influxum, essentque penitus otiosæ. Illufisset igitur Christus fidelibus, liniendo lutum super oculos cæci; sicut illudit dæmon hominibus, quando ex pacto ungitur ferrum unguento armario, & interea dæmon curat vulnus occultè applicando activa passivis, unguento armario penitus nihil operante.

At si ita est, creatura in agendo est omnipotens, quia potest producere, quidquid non implicat. Id verò minimè, tum quia creatura non potest producere, quidquid absolute produci potest, cum nec possit producere seipsam, neque actiones proprias aliarum causarum; tum quia ad veram omnipotentiam requiritur, ut ipsa ex perfectione & virtute propria sibi sufficiat, & non debeat, ut creaturæ debent, ab alio perfectiore ad agendum elevari. Sed creatura saltem erit potentia infinite perfectæ, quia ex præstantia effectûs arguitur præstantia causæ. Neque hoc sequitur: ex præstantia effectûs debiti arguitur quidem perfectio causæ principalis & adæquatæ; non item ex perfectione effectûs indebiti arguitur perfectio causæ instrumentalis & inadæquatæ. Eodem modo distingues illud: *Nemo dat, quod non habet*; ad causam etenim instrumentalem & inadæquatam non requiritur adæquata perfectionum, quæ inveniuntur in effectû, præcontinentia.

Dicis iterum; talis potentia universalis esset essentialiter superflua in ordine ad plerosque effectus, cum illos nunquam produceret. Sed negatur, propterea superfluam esse; quæ enim potentia omnes effectus possibiles producit? Talis autem potentia sufficienter & semper est actuata, saltem per aliquem effectum naturaliter sibi debitum: cum enim potentia quodlibetica remota realiter sit identificata cum creatura, & cum potentia ejus naturali; hinc etiam potentia quodlibetica in sensu reali actuatur per quemvis actum creaturæ naturalem. Ipsa quoque elevabilitas formaliter sumpta utilis est, quatenus bona creaturæ, & Deo gloriosa.

Dicis 3. Ex tali potentia obedientiali quodlibetica sequitur, lapidem posse elevari à Deo, ut intelligat; brutum, ut videat Deum; aquam, ut operetur meritoriè &c. quod tamen dici non potest, quia repugnat rem inanimatam

matam vivere, ens materiale cognoscere spirituale, agens non liberum operari meritorie. Sed negatur seq. non enim admittitur potentia quodlibetica, ubi specialis apparet repugnantia, quod, quando fiat, non venit hoc loco examinandum, sed colligi debet ex tota Philosophia, Theologia, aut aliis scientiis. Sic disputant Theologi, utrum oculus corporeus elevari possit ad videndum Deum &c.

Dicis 4. SS. Patres communiter dicunt, miracula esse opera solius Divinitatis: ergo in illis nihil agit creatura. Respondetur, SS. Patres aliud non vellem ac probare, quam quod Deus opera miranda vel solus; vel ex propria virtute & principaliter operetur, atque tantum de suo ad illa conferat, ut in comparatione nihil propè sit, quod ab agentibus creatis ad huiusmodi opera confertur. Sic licet puer aliquis cum gigante ingens pondus attollat, dicitur tamen nihil agere, & totum, quod fit, adscribitur giganti, cujus nempe vires nimium quantum superant virtutem talis pueri.

§. IX.

De potentia Dei, & ente possibili.

Quæritur hoc loco, quid sit rerum possibilitas? Imprimis illa non consistit in ente diminuto existente ab æterno, & à Deo distincto: uti enim ait S. Aug. lib. 1. de Trin. cap. 6. *Omne illud, quod à Deo factum non est, aut Deus est, aut nihil.* Scimus autem Deum omnia fecisse in tempore. Igitur possibilitas creaturarum duplex distingui potest; activa una & extrinseca, quæ nil aliud est, quam virtus ipsa potens producere talem rem: & passiva altera, rebus possibilibus intrinseca, quæ consistit in ipsa non repugnantia prædicatorum rei possibilis, seu in ipsa essentia rei, non involventis contradictoria; Omnipotentia enim Divinæ respondere debet terminus ab ipsa producibilis, sicut potentia cognoscitivæ respondet terminus cognoscibilis; visivæ, visibilis. Unde sicuti sunt aliqua, quæ ab oculo non possunt videri, ut sonus, frigus; non quidem ex defectu potentia visivæ, sed ex defectu ipsorum, eò quod ipsa non sint apta videri: sic sunt etiam aliqua, quæ à Deo produci non possunt, non ex defectu potentia Divinæ, sed ex defectu ipsorum, eò quod ipsa non sint apta produci; quia nempe involvunt impossibilitatem, quæ consistit in ipsa terminorum seu prædicatorum repugnantia, quale est trigonum rotundum.

Et hæc est doctrina Angelici Doctoris 1. p. q. 25. a. 4. ad 2. dicentis; *Deus, quantum ad perfectionem Divinæ potentia omnia potest; sed quadam non subjacent ejus potentia, quia deficiunt à ratione possibilem.* Atque ex hoc capite rationem dat S. Doctor, cur Deus non possit facere, ut illud, quod est præteritum, non fuerit; cum tamen, antequam id fuerit, facere potuerit, ut esset vel non esset: & tamen eadem manet omnipotentia, postquam res est præterita, quæ dabatur antea. Sic attenditur, inquit, *immutabilitas omnipotentia Divinæ, quidquid Deus potuit, potest; aliqua tamen habuerunt olim rationem possibilem, dum erant faciendæ, quæ jam deficiunt à ratione possibilem, dum sunt facta: & sic dicitur Deus eas non posse, quia ea non possunt fieri.*